



KGP.430.007.2020

Nr ewid. 59/2020/P/20/001/KGP

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2019 r.
w części 64 – Główny Urząd Miar

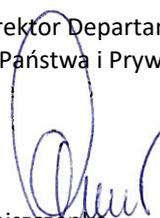
MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

p.o. Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji



Lech Oniszczenko

Akceptuję:

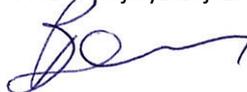
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli



Tadeusz Dziuba

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli



Marian Banaś

Warszawa, dnia 04.05.2020

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

| | |
|---|-----------|
| I. WPROWADZENIE | 4 |
| II. OCENA OGÓLNA..... | 5 |
| III. WNIOSKI..... | 7 |
| IV. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR | 8 |
| 1. DOCHODY BUDŻETOWE | 8 |
| 2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH | 8 |
| 3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ | 14 |
| V. INFORMACJE DODATKOWE | 15 |
| VI. ZAŁĄCZNIKI | 16 |
| 1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR | 16 |
| 2. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR..... | 17 |
| 3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 64– GŁÓWNY URZĄD MIAR..... | 18 |
| 4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR | 19 |
| 5. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 64 –GŁÓWNY URZĄD MIAR..... | 20 |
| 6. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI | 21 |

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2019, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 64 – Główny Urząd Miar oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych z tej części budżetu państwa

Zakres kontroli

- analiza porównawcza dochodów budżetowych,
- realizacja wydatków budżetu państwa i wykonanie zadań,
- nadzór i kontrola dysponenta części nad wykonaniem budżetu,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych.

Jednostki kontrolowane

Główny Urząd Miar

Główny Urząd Miar¹ jest urzędem administracji rządowej właściwym w sprawach miar i probiernictwa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawowym celem GUM jest zapewnienie jednolitości miar i wymaganej dokładności pomiarów wielkości fizycznych. Cel ten realizowany jest głównie poprzez budowę, utrzymywanie i modernizację wzorców pomiarowych legalnych jednostek miar powiązanych z międzynarodowym systemem miar (SI). W kompetencji GUM znajdują się także zagadnienia związane z badaniem i cechowaniem wyrobów z metali szlachetnych, wprowadzanych do obrotu na terytorium Polski oraz związane m.in. z badaniem i potwierdzaniem kas rejestrujących w zakresie spełniania funkcji, kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące.

Dysponentem głównym części 64 budżetu państwa jest Prezes Głównego Urzędu Miar. Od 2019 r. w części 64 jest trzynastu dysponentów III stopnia, gdyż z dniem 1 stycznia 2019 r. utworzono nowy Okręgowy Urząd Miar w Białymstoku²:

- Dyrektor Generalny GUM, będący dysponentem III stopnia w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków przez centralę GUM w rozdziale 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej,
- dziesięciu dyrektorów Okręgowych Urzędów Miar i dwóch dyrektorów Okręgowych Urzędów Probierniczych, realizujących dochody i wydatki w ramach rozdziału 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej.

Główny Urząd Miar w 2019 r. realizował zadania w ramach dwóch funkcji państwa, tj. 6 – *Polityka gospodarcza kraju* oraz 11 – *Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic*. W ramach zadania 6.1. Urząd realizował podzadanie 6.1.7. – *Wykonywanie czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących*, natomiast w ramach zadania 11.4. Urząd wykonywał podzadanie 11.4.2. – *Pozamilitarne przygotowania obronne*.

W 2019 r. w części 64 – Główny Urząd Miar zrealizowane dochody wyniosły 72 618,3 tys. zł (0,02% łącznych dochodów budżetu państwa³), a wydatki – 155 168,6 tys. zł (0,04% łącznych wydatków budżetu państwa⁴). Wydatki administracji terenowej wyniosły 104 669,6 tys. zł, natomiast centrali GUM – 50 495,0 tys. zł. Wykonanie wydatków budżetu środków europejskich w 2019 r. wyniosło 2226,3 tys. zł.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*⁵.

¹ Dalej także: GUM lub Urząd.

² Na mocy rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie określenia obszaru działania i siedzib okręgowych urzędów miar. (Dz. U. poz. 1275) – rozporządzenie weszło w życie zasadniczo w dniu 1 lipca 2018 r., natomiast przepisy § 1 pkt 10 określające dla Okręgowego Urzędu Miar w Białymstoku obszar działania obejmujący województwo podlaskie oraz część województwa mazowieckiego i część województwa warmińsko-mazurskiego – w dniu 1 stycznia 2019 r.

³ Wielkość wykonanych dochodów budżetu państwa według stanu na dzień 13 marca 2020 r. wynosiła 400 118 370,5 tys. zł.

⁴ Wielkość zrealizowanych wydatków budżetu państwa według stanu na dzień 13 marca 2020 r. wynosiła 414 271 876,8 tys. zł. Wielkość zrealizowanych wydatków budżetu środków europejskich według stanu na na dzień 12 marca 2020 r. wynosiła 70 906 586,1 tys. zł.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. Dalej: ustawa o NIK.

2. OCENA OGÓLNA

Ocena pozytywna wykonania budżetu państwa w 2019 r. w części 64 – Główny Urząd Miar

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 64 – Główny Urząd Miar. W żadnym z obszarów objętych kontrolą nie wykryto nieprawidłowości mających wpływ na wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 64 – Główny Urząd Miar. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły funkcjonowania kontroli zarządczej w obszarze spraw pracowniczych Urzędu oraz w zakresie realizacji zaleceń poaudytowych dotyczących projektów w ramach *Europejskiego Programu na Rzecz Innowacji i Badań w Metrologii (European Metrology Programme for Innovation and Research – EMPIR)*.

W wyniku kontroli 8,2% zrealizowanych w części 64 – Główny Urząd Miar wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione w kwotach ujętych w planie finansowym, na realizację zakupów towarów i usług służących realizacji celów jednostki. W badanej próbie wydatków nie wystąpił przypadek nieterminowej płatności skutkującej zapłaceniem odsetek, kar lub opłat. Wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w art. 44 ust. 3 ustawy dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁶ oraz aktach wykonawczych. Nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁷, w zakresie wyboru trybu udzielania zamówień publicznych, a także nieuprawnionych przypadków wyłączenia stosowania *ustawy Pzp*.

W rezultacie wydatkowania środków zrealizowano cele określone w *Planie działalności GUM na 2019 r.*, m.in. w zakresie zapewnienia technologicznie zaawansowanych wzorców pomiarowych w celu efektywnego działania polskiej gospodarki, pogłębionej współpracy oraz transferu wiedzy i technologii wynikających z rosnących potrzeb polskiego przemysłu i społeczeństwa. Realizowano także zadania Prezesa GUM określone w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. *Prawo o miarach*⁸.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych, łącznych sprawozdań za 2019 r. przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar i sprawozdań jednostkowych centrali GUM:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

a także

- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i administracji terenowej). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych centrali GUM były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm. Dalej: *ufp*.

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843. Dalej: *ustawa Pzp*.

⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 140, ze zm. Dalej: *ustawa Prawo o miarach*.

racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 64 – Główny Urząd Miar przedstawiona została w załączniku nr 1 do niniejszej *Informacji*.

3. WNIOSKI

**Wnioski do Prezesa
Głównego Urzędu Miar**

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Prezesa GUM Najwyższa Izba Kontroli wносиła o:

1. Wzmoczenie kontroli zarządczej w obszarze spraw pracowniczych Urzędu.
2. Zrealizowanie zaleceń audytora wewnętrznego dotyczących ustalenia zasad i sposobu rozliczenia środków w ramach projektów *EMPIR*.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

1. DOCHODY BUDŻETOWE

1.1. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., kontrola dochodów budżetowych w części 64 – Główny Urząd Miar została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Dochody zrealizowane w 2019 r. w części 64 – Główny Urząd Miar wyniosły 72 618,3 tys. zł i były wyższe o 8,6% (5744,3 tys. zł) od planowanych w *ustawie budżetowej*⁹ w kwocie 66 874 tys. zł. Stanowiły one 104,2% dochodów uzyskanych w 2018 r. (69 667,6 tys. zł).

Dochody zrealizowano w dziale 750 – Administracja publiczna, w rozdziale 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej – w kwocie 8374,1 tys. zł (11,5%) i w rozdziale 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej – w kwocie 64 244,2 tys. zł (88,5%). Przekroczenie planu dochodów spowodowane było przede wszystkim zgłoszeniem do legalizacji większej liczby przyrządów pomiarowych, tj. m.in.: liczników energii elektrycznej, ciepłomierzy, gazomierzy, wodomierzy, instalacji i zbiorników pomiarowych.

Na koniec 2019 r. w części 64 – Główny Urząd Miar pozostały do zapłaty należności w kwocie 7175,7 tys. zł, z tego w centrali GUM w wysokości 1608,5 tys. zł oraz w administracji terenowej w kwocie 5567,2 tys. zł. Zaległości netto wyniosły ogółem 6923,3 tys. zł, z tego w centrali GUM w kwocie 1381,4 tys. zł oraz w administracji terenowej 5541,9 tys. zł.

Należności GUM w 2019 r. w porównaniu do stanu na koniec 2018 r. były niższe o 208,9 tys. zł, tj. o 2,8%. Wynikało to głównie ze zmian przepisów ustawy *Prawo o miarach*, które wprowadziły zasadę wykonywania czynności legalizacyjnych dopiero po dokonaniu przez wnioskodawców zapłaty należnych opłat. W przeciwnym wypadku wnioski pozostaje bez rozpatrzenia. Do zmniejszenia zaległości przyczyniło się naliczanie rekompensat za koszty odzyskiwania należności w przypadku opóźnienia w płatności.

W 2019 r. nie wystąpiły w GUM przypadki przedawnienia.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 64 – Główny Urząd Miar zostały przedstawione w tabeli, stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszej *Informacji*.

2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Zgodnie z *ustawą budżetową* limit wydatków w części 64 – Główny Urząd Miar ustalony został na 155 791,0 tys. zł, natomiast plan finansowy po zmianach został ustalony w wysokości 155 804,0 tys. zł.

Zrealizowane wydatki budżetu państwa w części 64 – Główny Urząd Miar wyniosły 155 168,6 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu po zmianach. W porównaniu do 2018 r. wydatki te były mniejsze o 9311,2 tys. zł, tj. o 5,7%. W 2019 r. dokonano zablokowania środków budżetowych w kwocie 504,0 tys. zł¹⁰.

⁹ *Ustawa budżetowa na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r.* (Dz. U. poz. 198). Dalej: *ustawa budżetowa*.

¹⁰ Na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2019 r.

W 2019 r. plan wydatków GUM został zwiększony ze środków rezerwy celowej w kwocie ogółem 517,0 tys. zł.

GUM był beneficjentem czternastu projektów w ramach Europejskiego Programu na Rzecz Innowacji i Badań w Metrologii (*European Metrology Programme for Innovation and Research – EMPIR*). Środki na realizację tych projektów, w wysokości 487,7 tys. zł, Minister Finansów przekazał na podstawie 27 decyzji. Środki zostały wykorzystane w wysokości 376,7 tys. zł (77,2%). Niepełne wykonanie wydatków wynikało z realizacji mniejszej liczby roboczogodzin faktycznie rozliczonych przez uczestników projektu niż zakładano to przy składaniu wniosku o uruchomienie rezerwy celowej. W odniesieniu do wynagrodzeń części pracowników nie było obowiązku opłacenia składki na Fundusz Pracy. Niższe były także wydatki z tytułu usług hotelowych, diet oraz kosztów transportu.

Ponadto, na podstawie dwóch decyzji¹¹, Minister Finansów przekazał środki z rezerwy celowej w kwocie 29,3 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie dodatków służby cywilnej dla pięciu mianowanych urzędników służby cywilnej¹² oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla dwóch z nich¹³. Środki w wysokości 28,8 tys. zł zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych zrealizowano w kwocie 495,4 tys. zł, co stanowiło 0,3% wydatków ogółem w części 64-Główny Urząd Miar. Wykonanie w tej grupie wydatków stanowiło 99,6% planu po zmianach. W centrali GUM dotyczyły one głównie odpraw pieniężnych (52,0 tys. zł), dofinansowania pracownikom zakupu okularów korekcyjnych (23,0 tys. zł) oraz wypłaty odszkodowań (18,0 tys. zł). Natomiast, w administracji terenowej wydatki te dotyczyły przede wszystkim wypłaty ekwiwalentu za pranie odzieży ochronnej dla pracowników (119,0 tys. zł) oraz zakupu odzieży i obuwia roboczego, a także środków ochrony indywidualnej (110,0 tys. zł).

W 2019 r. GUM zapłacił odszkodowanie w kwocie 18,5 tys. zł¹⁴ z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę pracownikowi Urzędu¹⁵. Sąd wskazał, że wadliwość zwolnienia polegała m.in. na pozornej likwidacji stanowiska zajmowanego przez pracownika. NIK zwraca uwagę, że w 2018 r. GUM także wypłacił odszkodowanie zwolnionemu pracownikowi, wówczas wielkość odszkodowania wyniosła 16,4 tys. zł. W dniu 22 stycznia 2020 r. został wydany kolejny, jednakże jeszcze nieprawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Warszawie¹⁶, zasądzający od Głównego Urzędu Miar odszkodowanie na rzecz byłego pracownika GUM z tytułu wadliwego zwolnienia z pracy. Rygor natychmiastowej wykonalności dotyczył kwoty 2,9 tys. zł, która została wypłacona przez Urząd w dniu 17 lutego 2020 r.

W okresie ostatnich trzech lat nie przeprowadzono w GUM żadnej kontroli wewnętrznej ani analizy działań własnych Urzędu w zakresie prawidłowości rozwiązywania stosunku pracy z pracownikami Urzędu. Plan kontroli wewnętrznej na 2020 r. nie przewidywał także kontroli w tym zakresie. Zgodnie z art. 68 ust 2 pkt 1 *ufp* celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi. W ocenie ówczesnego Kierownictwa Urzędu, nie stwierdzono potrzeby dokonania analizy procedowania przez Urząd spraw dotyczących rozwiązywania stosunków pracy, gdyż wszystkie powyższe sprawy były konsultowane z Zespołem Radców Prawnych Głównego Urzędu Miar¹⁷. NIK nie podziela powyższego stanowiska Kierownictwa GUM w ww. zakresie, zaś opiniowanie przez Zespół Radców Prawnych spraw dotyczących rozwiązywania stosunków pracy, w świetle wyroków sądów, okazało się błędne.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

Wydatki bieżące jednostek budżetowych w 2019 r. zostały zrealizowane w kwocie 140 813,7 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu po zmianach oraz 90,7% wydatków ogółem w części 64 – Główny Urząd Miar. Dominującą pozycję (63,6%) w strukturze wydatków bieżących jednostek budżetowych w części 64 – Główny Urząd Miar stanowiły wynagrodzenia, zrealizowane w wysokości

¹¹ Z dnia 19 lipca 2019 r. oraz 7 października 2019 r.

¹² W tym dwóch mianowanych z dniem 1 grudnia 2018 r. oraz trzech mianowanych z dniem 1 grudnia 2019 r.

¹³ Dotyczy pracowników Okręgowego Urzędu Miar w Białymstoku oraz w Krakowie.

¹⁴ Kwota podstawowa odszkodowania 17,5 tys. zł, kwota odsetek 0,9 tys. zł. GUM został także zobowiązany do uiszczenia opłaty 180,0 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

¹⁵ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 lipca 2019 r. Wyrok w drugiej instancji.

¹⁶ Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia, Wyrok – sygnatura VIII P 356/19.

¹⁷ Trzy sprawy zostały skonsultowane na bieżąco, jedna sprawa (przegrana) została skierowana do Zespołu Radców Prawnych w GUM po złożeniu przez zwolnionego pracownika pozwu do sądu pracy.

98 681,2 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2019 r. wyniosło 5490,3 zł i było wyższe o 6,9% od wynagrodzenia w 2018 r. (5134,9 zł).

Przeciętne miesięczne zatrudnienie w 2019 r. w części 64 – Główny Urząd Miar w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło 1506 osób i było mniejsze w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2018 r. o 21 osób. W centrali GUM zatrudnienie wyniosło 304 osoby i było mniejsze o jedną osobę, a w administracji terenowej 1202 osoby i było mniejsze o 20 osób w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2018 r. Przyczyną zmniejszenia stanu zatrudnienia były niekonkurencyjne, w szczególności w odniesieniu do rynku prywatnego, wynagrodzenia oraz tzw. stan rynku pracownika, który w sposób istotny utrudniał likwidowanie istniejących lub powstających wakatów.

Wydatki bieżące pozapłacowe jednostek budżetowych w kwocie 42 252,1 tys. zł, tj. 30,0% wydatków bieżących jednostek budżetowych przeznaczono m.in. na zakup materiałów i wyposażenia, usługi remontowe i pozostałe oraz na zakup energii.

GUM poniósł w 2019 r. wydatek w wysokości 27,9 tys. zł w związku z wyrokiem Krajowej Izby Odwoławczej (KIO)¹⁸ i zasądzeniem od Urzędu kosztów postępowania na rzecz wykonawców¹⁹ wnoszących odwołanie w przetargu nieograniczonym. Przedmiotem przetargu była „Dostawa oprogramowania Świtez wraz z usługą hostingu i szkoleniami” na potrzeby projektu *System Wsparcia Informatycznego Usług Terenowej Administracji Miar (Świtez)* realizowanego w ramach *Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020*²⁰. Konieczność zbadania postępowania przetargowego przez KIO skutkowało pięciomiesięcznym opóźnieniem w terminie podpisania umowy²¹. Prezes GUM, mając na uwadze²², że dokonanie płatności za pierwszy etap realizacji umowy będzie możliwe dopiero na początku 2020 r.²³, wystąpił w dniu 4 grudnia 2019 r. z wnioskiem do Ministra Finansów²⁴ o decyzję blokującą środki na wydatki budżetowe dysponenta w kwocie 504,0 tys. zł. Decyzją Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2019 r. środki zostały zablokowane.

W wyniku audytu wewnętrznego w GUM dotyczącego realizacji projektów *EURAMET*²⁵ programu *EMPIR*²⁶ stwierdzono 11 nieprawidłowości w obszarze rozliczania i sprawozdawczości projektów w ramach programu *EMPIR*. Dotyczyły one m.in. *braku jednolitych zasad ustalania stawki 1 roboczogodziny za udział pracownika GUM w projekcie (stawki oscyływały od 5 do 20 euro za godzinę). Audytor ustalił, że zasady rozliczania kosztów w projekcie zawarte zostały w przewodniku beneficjenta Annotated Model Grant Agreement Horizon 2020. W ocenie audytora problemy z rozliczaniem projektów wymagały dokładnego przeanalizowania w związku z istotnym ryzykiem dla realizacji projektów. Audytor sformułował zalecenie przeprowadzenia kontroli doraźnej oraz opracowania zasad ustalania stawki roboczogodziny w projektach EMPIR, a także wskazał na konieczność przeprowadzania systematycznej i udokumentowanej analizy ryzyka w projektach. Niemniej, w wyniku sprawdzenia realizacji zaleceń poaudytowych przez audytora wewnętrznego GUM okazało się, że nie przeprowadzono kontroli doraźnej oraz nie opracowano istotnego mechanizmu kontroli zarządczej w obszarze uczestnictwa GUM w Europejskim Programie na Rzecz Innowacyjności i Badań w Dziedzinie Metrologii – EMPIR, w związku z czym audytor nie mógł potwierdzić funkcjonowania rozsądnego systemu kontroli zarządczej w badanym obszarze²⁷. Przewlekłość postępowania w tym zakresie była – w ocenie NIK – działaniem nierzetelnym.*

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w kwocie 13 739,9 tys. zł i stanowiły 99,8% planu po zmianach (13 769,6 tys. zł). W *ustawie budżetowej* zaplanowano dla GUM wydatki majątkowe

¹⁸ Wyrok z dnia 26 lipca 2019 r., sygnatura akt KIO 1317/19 oraz KIO 1322/19.

¹⁹ Dotyczy wykonawców: S&T Services Polska sp. z o.o. (kwota 18,6 tys. zł) oraz Sygnity SA (kwota 9,3 tys. zł).

²⁰ Porozumienie nr POPC.02.01.00-00-0080/17-00 z dnia 11.05.2018 r.

²¹ Umowa na dostawę oprogramowania Świtez wraz z usługą hostingu i szkoleniami została podpisana w dniu 4 października 2019 r.

²² Na podstawie uzasadnienia do wniosku o zablokowanie środków na realizację zadania.

²³ Aneks nr 2 do umowy NR BDG-WZP.262.2.2019 z dnia 4 października 2019 r. stanowi, że odbiór dokumentacji analitycznej ma nastąpić w terminie do dnia 31 grudnia 2019 r. Pismem z dnia 2 grudnia 2019 r. wykonawca zawniósł do Prezesa GUM o wydłużenie terminu realizacji prac projektowych, zastrzegając jednocześnie, że nie wpłynie to na realizację pozostałych etapów umowy.

²⁴ Skierowanym za pośrednictwem systemu Trezor.

²⁵ EURAMET – Europejskie Stowarzyszenie Krajowych Instytucji Metrologicznych.

²⁶ Raport z lipca 2018 r.

²⁷ Na podstawie *Notatki informacyjnej z czynności sprawdzających realizację zaleceń poaudytowych*, z dnia 17 października 2019 r., skierowanej do Prezesa GUM.

w kwocie 17 564,0 tys. zł, z tego 12 158,0 tys. zł dla centrali GUM oraz 5406,0 tys. zł dla administracji terenowej.

W trakcie roku zmieniono plan wydatków majątkowych, na podstawie sześciu decyzji Prezesa GUM na łączną kwotę 4 793,8 tys. zł w ramach, których w części 64 – GUM dokonano: jednego przeniesienia wydatków między dwoma rozdziałami²⁸, czterech przeniesień w ramach jednego rozdziału oraz dwóch przeniesień wydatków majątkowych w planie w układzie zadaniowym dotyczącym administracji terenowej. Celem pokrycia podstawowych kosztów funkcjonowania, zarówno centrali GUM, jak i administracji terenowej, Prezes GUM przeniósł kwotę, odpowiednio: 1520,0 tys. zł oraz 2260,0 tys. zł z wydatków przeznaczonych na inwestycje. Stosownie do postanowień art. 171 ust. 3 *ufp*, Prezes GUM uzyskał zgodę Ministra Finansów na zmiany wprowadzone ww. decyzjami.

Zmiany w planie finansowym w zakresie wydatków majątkowych znajdowały odzwierciedlenie w aktualizowanych planach zadań inwestycyjnych na 2019 r., zarówno dla centrali GUM²⁹, jak również dla administracji terenowej³⁰.

Plan zadań inwestycyjnych centrali GUM pierwotnie zawierał 17 zadań na łączną kwotę 12 158,0 tys. zł, w trakcie roku zrezygnowano z realizacji sześciu zadań na kwotę 993,0 tys. zł oraz wprowadzono 28 zadań na łączną kwotę 1295,0 tys. zł. Natomiast, *Plan zadań inwestycyjnych administracji terenowej GUM* pierwotnie zawierał 44 zadania na łączną kwotę 5406,0 tys. zł, w trakcie roku zrezygnowano z realizacji pięciu zadań na kwotę 409,0 tys. zł oraz wprowadzono 13 zadań na łączną kwotę 502,3 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki niezrealizowania zadań w całości lub w części. Realizacja nowych zadań była możliwa nie tylko wskutek rezygnacji z wykonania części zadań ujętych w planie, lecz również z oszczędności wynikających z rozstrzygniętych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego poniżej kwoty zabezpieczonej w planie inwestycyjnym.

Zakupiono m.in.: iradiatory Gamma, spektrometry, w tym spektrometr fluorescencji rentgenowskiej, piec kalibracyjny przenośny, stacjonarny komparator masy, interferometr laserowy z zespołem kompensacji. Zakupy te pozwoliły na realizację celów określonych w *Planie działalności GUM na 2019 r.*, m.in. w zakresie zapewnienia technologicznie zaawansowanych wzorców pomiarowych. Ponadto, GUM zakupił system finansowo-księgowy dla terenowej administracji miar i probierczej współpracujący z systemem dysponenta głównego w celu zintegrowania danych finansowych. Problem braku integracji systemów finansowo-księgowych w ramach części 64 – Główny Urząd Miar, mającej na celu wyeliminowanie ryzyka niewykrycia i nieskorygowania błędów w sprawozdawczości łącznej, został zidentyfikowany przez NIK w latach wcześniejszych³¹.

W związku z realizacją projektu pn. *System Wsparcia Informatycznego Usług Terenowej Administracji Miar (Świtez)* w ramach *Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020* Główny Urząd Miar wydatkował w 2019 r. środki w kwocie 119,6 tys. zł., z tego 81,8% stanowiły wynagrodzenia pracowników GUM zaangażowanych w realizację projektu.

Wynik badania próby wydatków

Ze zrealizowanych w centrali GUM w 2019 r. wydatków w kwocie 50 495,0 tys. zł szczegółowym badaniem objęto 58 wydatków na łączną kwotę 12 691,9 tys. zł, stanowiącą 25,1% wydatków w rozdziale 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej i 8,2% wydatków ogółem w części 64 – Główny Urząd Miar. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym oraz wydatkom powyżej kwoty 500 zł dysponenta trzeciego stopnia. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS)³². Badaniem objęto 17 wydatków majątkowych na kwotę 9113,3 tys. zł oraz 38 pozapłacowych wydatków bieżących na kwotę 2011,2 tys. zł. Ponadto poprzez dobór celowy zbadano trzy wydatki majątkowe w łącznej kwocie 1567,5 tys. zł. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano w wysokościach kwot ujętych w planie finansowym, realizując zakupy i usługi określone w planie zadań inwestycyjnych jednostki. Nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy

²⁸ Dotyczy kwoty 12,2 tys. zł.

²⁹ Dalej: Plan zadań inwestycyjnych Centrali GUM.

³⁰ Dalej: Plan zadań inwestycyjnych administracji terenowej GUM.

³¹ Zarówno w wystąpieniu pokontrolnym z kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r., jak i w 2017 r. w części 64 – Główny Urząd Miar.

³² Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

Pzp, w zakresie wyboru trybu udzielania zamówień publicznych, a także nieuprawnionych przypadków wyłączenia stosowania *ustawy Pzp*. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele określone w *Planie działalności GUM na 2019 r.*

W ramach prowadzonych w latach 2018–2019 przez GUM postępowań o zamówienia publiczne, wybrane zostały celowo cztery postępowania na łączną kwotę 20 177,0 tys. zł. Badaniem objęto następujące postępowania:

1. Dostawa oprogramowania systemu *Świtez* wraz z usługą hostingu i szkoleniami – na kwotę 11 988,9 tys. zł brutto, przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego.
2. Dostawa i wdrożenie systemu finansowo-księgowego dla terenowej administracji miar i probierczej współpracującego z systemem dysponenta głównego w celu zintegrowania danych finansowych w ramach nadzoru – na kwotę 3935,1 tys. zł brutto, przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego.
3. Wykonanie dokumentacji projektowej zamierzenia inwestycyjnego pn. *Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar* – na kwotę 4160,0 tys. zł brutto, przeprowadzone w trybie zamówienia z wolnej ręki.
4. Rozbudowa wzorca odniesienia GUM jednostki miary twardości Rockwella dla skali N i T – na kwotę 93,0 tys. zł brutto (zamówienie o wartości poniżej 30,0 tys. Euro).

W postępowaniu pn. *Dostawa oprogramowania systemu Świtez wraz z usługą hostingu i szkoleniami*, odwołanie do Prezesa KIO złożyło dwóch oferentów³³. Dotyczyło ono zarzutu naruszenia przez zamawiającego (Urząd) przepisów art. 7 ust. 1 oraz art. 89 ust. 1 pkt 2 i art. 8 ust. 1–3 *ustawy Pzp*. KIO uwzględniła odwołanie³⁴ i nakazała zamawiającemu unieważnienie czynności wyboru i oceny ofert, odrzucenie oferty jednego z wykonawców³⁵, jako niezgodnej z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz odtajnienie i udostępnienie odwołującemu się informacji wskazanych jako tajemnica przedsiębiorstwa³⁶. W wyniku postępowania przed KIO, zasądzono od GUM łączną kwotę 27,9 tys. zł³⁷. Po dokonaniu przez zamawiającego ponownej oceny ofert, jako najkorzystniejszą uznano ofertę firmy Comarch Polska S.A.³⁸, z którą w dniu 4 października 2019 r. podpisano umowę na realizację zamówienia.

W odniesieniu do badanych postępowań NIK nie stwierdziła innych naruszeń przepisów *ustawy Pzp*, a dla postępowania poniżej kwot określonych przepisami art. 4 ust. 8 *ustawy Pzp* nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zamówienia na podstawie przepisów wewnętrznych GUM³⁹.

Zobowiązania w części 64 – Główny Urząd Miar na koniec 2019 r. wyniosły 8348,2 tys. zł i były wyższe o 1,1% od stanu na koniec 2018 r. (7856,7 tys. zł). Główną pozycję (6409,2 tys. zł, tj. 76,8%) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Na koniec roku budżetowego nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu państwa w części 64 – Główny Urząd Miar zostały przedstawione w tabeli, stanowiącej załącznik nr 3, a dotyczące zatrudnienia w załączniku nr 4 do niniejszej *Informacji*.

³³ S&T Services Polska sp. z o.o. oraz Sygnity S.A.

³⁴ Wyrok KIO z dnia 26 lipca 2019 r.

³⁵ Dotyczy oferty Sygnity SA.

³⁶ Spółka Sygnity S.A. nie zawarła w ofercie wymaganych informacji na temat zaoferowanego oprogramowania standardowego, a tym samym brak jest możliwości ustalenia, jakie elementy wchodziły w skład takiego oprogramowania co stanowi naruszenie przepisów art. 89 ust. 1 pkt 2. oraz przepisu art. 7 ust. 1 *ustawy Pzp*. W zakresie zarzutu naruszenia art. 7 ust. 1 oraz art. 8 ust. 1–3 *ustawy Pzp* dotyczącego zaniechania odtajnienia i udostępnienia wykonawcom informacji zastrzeżonych przez Comarch Polska i Sygnity S.A. jako tajemnica przedsiębiorstwa, KIO wskazała że obaj wykonawcy nie wykazali aby zastrzeżone informacje stanowiły tajemnicę przedsiębiorstwa. W pozostałym zakresie KIO odwołania oddaliła.

³⁷ Na rzecz S&T Services Polska sp. z o.o. zasądzono kwotę 18,6 tys. zł poniesione z tytułu wpisu od odwołania oraz wynagrodzenia pełnomocnika. Na rzecz Sygnity S.A. zasądzono kwotę 9,3 tys. zł stanowiące ½ wysokości wpisu oraz ½ wysokości wynagrodzenia pełnomocnika.

³⁸ Oferta firmy Comarch Polska S.A została wskazana jako najkorzystniejsza w dniu 01.07.2019 r.

³⁹ Zamówienia poniżej kwot wyrażonych w art. 4 ust. 8 realizowane są na podstawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro wprowadzony zarządzeniem nr 9 Dyrektora Generalnego Głównego Urzędu Miar z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie regulaminów dotyczących pracy komisji przetargowej oraz udzielania zamówień publicznych.

2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

Wydatki budżetu środków europejskich w 2019 r. zostały zaplanowane w Głównym Urzędzie Miar w kwocie 3463,0 tys. zł i dotyczyły wyłącznie projektu *System Wsparcia Informatycznego Usług Terenowej Administracji Miar (Świtez)* w ramach *Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020*. Wydatkowanie środków w tym projekcie wyniosło 658,8 tys. zł, co stanowiło 19,0% planu po zmianach i wynikało przede wszystkim z niezrealizowania wydatków inwestycyjnych (§ 605) w zaplanowanej kwocie 2664,0 tys. zł. Wynikało to z faktu przedłużającego się postępowania przetargowego na wykonanie oprogramowania systemu, hosting infrastruktury i szkolenia z jego obsługi w związku z licznymi zapytaniem oferentów oraz odwołania do KIO.

Na podstawie trzech decyzji Ministra Finansów⁴⁰ plan finansowy GUM w zakresie środków europejskich został zwiększony o kwotę 1567,5 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektu *Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar*⁴¹ w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego*. Środków na Kampus Laboratoryjny nie ujęto w planie finansowym GUM, gdyż umowa o dofinansowanie miała zostać podpisana w 2019 r., a pierwsze wydatki w projekcie planowane były od 2020 r. Proces ogłoszenia oraz rozstrzygnięcia konkursu w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego został jednak przyspieszony i porozumienie o dofinansowaniu projektu zostało podpisane w dniu 20 grudnia 2018 r. Wydatki budżetu środków europejskich na *Kampus Laboratoryjny* zostały zrealizowane w 100,0%.

Na podstawie trzech decyzji⁴² Prezesa GUM dokonano zmian w planie finansowym środków europejskich GUM. Zmiany te dotyczyły projektu *Świtez* i przeniesień w ramach paragrafów wynagrodzeniowych pomiędzy paragrafami 4017 i 4027.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetu środków europejskich w części 64 – Główny Urząd Miar zostały przedstawione w tabeli stanowiącej załącznik nr 5 do niniejszej *Informacji*.

2.3. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W ramach wykonywania zadań ustawowych w 2019 r. GUM zbadał i oznaczył cechami probierczymi 5 572,5 tys. wyrobów z metali szlachetnych. Dodatkowo badaniem objęto 44 kasy rejestrujące oraz wykonano 1 265,3 tys. usług metrologicznych.

Główny Urząd Miar w 2019 r. realizował dwa zadania w ramach dwóch funkcji państwa, tj. 6 – Polityka gospodarcza kraju oraz 11 – Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic. Cele dla zadań 6.1. Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz 11.4. Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa nie zostały wprowadzone do sprawozdania *RB-BZ1 Roczne sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa oraz z budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym za 2019 rok w zakresie budżetu zadaniowego*. GUM nie jest bowiem właściwy do definiowania realizacji celu na poziomie zadania 6.1. oraz 11.4, za które odpowiadają odpowiednio: minister właściwy do spraw gospodarki oraz Minister Obrony Narodowej.

W 2019 r. GUM przeformułował cel dla podzadania 6.1.7. w porównaniu do 2018 r. W 2018 r. cel ten zdefiniowano jako: *Zapewnienie jednolitości miar i dokładności pomiarów w RP w powiązaniu z międzynarodowym systemem miar oraz ochrona interesów obywateli w zakresie miar i zapewnienie bezpieczeństwa obrotu wyrobami z metali szlachetnych oraz zapewnienie ochrony interesów fiskalnych państwa*, natomiast w 2019 r. nadano mu następujące brzmienie: *Zapewnienie zdolności pomiarowej na rzecz bezpieczeństwa gospodarczego i technicznego państwa oraz ochrony środowiska, zdrowia i jakości życia obywateli w Rzeczypospolitej Polskiej*. Było to podyktowane przyjęciem strategii, czyli *Czteroletniego strategicznego planu działania GUM na lata 2018–2021*.

W ramach zadania 6.1. Urząd realizował podzadanie 6.1.7. – *Wykonywanie czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących* (miernik: liczba wykonywanych usług metrologicznych, zbadanych wyrobów z metali szlachetnych, zbadanych kas rejestrujących, natomiast w ramach

⁴⁰ Decyzja nr IP6.972.113.2019.6BE-5.PBQ z dnia 30 maja 2019 r. na kwotę 313,5 tys. zł, decyzja nr IP6.972.197.2019.6BE-13.PBQ z dnia 20 sierpnia 2019 r. na kwotę 627,0 tys. zł oraz decyzja nr IP6.972.243.2019.6BE-18.PBQ z dnia 22 października 2019 r. na kwotę 627,0 tys. zł.

⁴¹ Dalej: Kampus Laboratoryjny.

⁴² Decyzja Nr 1/BDG/BE z dnia 10 września 2019 r., decyzja Nr 2/BDG/BE z dnia 8 listopada 2019 r., decyzja Nr 3/BDG/BE z dnia 16 grudnia 2019 r.

zadania 11.4. Urząd wykonywał podzadanie 11.4.2. – *Pozamilitarne przygotowania obronne* (miernik: odsetek stanowisk kierowania bezpieczeństwem narodowym organów administracji publicznej spełniających określone wymagania i standardy w poszczególnych obszarach ich przygotowań). Zdefiniowane przez Urząd podzadania były spójne z celem zadań, do których zostały przypisane, natomiast mierniki przyjęte do pomiaru podzadań zostały określone w sposób adekwatny do oceny skuteczności tych podzadań. Dla podzadania 6.1.7. planowana wartość miernika wynosiła 5 971 099 usług, a wykonanie 6 837 846 usług. Dla podzadania 11.4.2. planowana wartość miernika (wg. *ustawy budżetowej*) wynosiła 100% i była tożsama z wykonaniem. Monitoring mierników prowadzony był systematycznie, w okresach kwartalnych, i dotyczył zarówno mierników dla Okręgowych Urzędów Miar i Okręgowych Urzędów Probierczych, jak i centrali GUM.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych łącznych sprawozdań za 2019 r. przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar i sprawozdań jednostkowych dysponenta trzeciego stopnia, tj. centrali GUM:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar na podstawie sprawozdań jednostkowych centrali i jednostek terenowych. Kwoty wykazane przez centralę GUM w sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. W przypadku sprawozdań jednostkowych terenowej administracji miar i administracji probierczej, NIK nie dokonał weryfikacji prawidłowości sporządzenia tych sprawozdań z ewidencją księgową, ze względu na fakt, że jednostki terenowe pracują w odrębnych systemach finansowo-księgowych, do których nie ma dostępu z poziomu dysponenta głównego. GUM zrealizował w 2019 r. zakup systemu finansowo-księgowego dla terenowej administracji miar i pobierczej, współpracującego z systemem dysponenta głównego, w celu zintegrowania danych finansowych⁴³, niemniej jego wdrożenie i stosowanie przez wszystkie jednostki administracji terenowej GUM zaplanowano na 2020 r.

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stosowany system *kontroli zarządczej* zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

Sporządzone za 2019 r. sprawozdania roczne łączne Rb-23, Rb-27, Rb-28, zostały skorygowane przez GUM z dniem 30 marca 2020 r. i wynikały z konieczności zmian w ujęciu kwot w księgach rachunkowych⁴⁴.

⁴³ Zgodnie z protokołem odbioru wdrożenia systemu podpisanym 27.11.2019 r.

⁴⁴ W sprawozdaniu Rb-23 za 2019 r. zmianie uległy pozycje 11,12 oraz 21,22. We wszystkich pozycjach zwiększono wartość o 3065,24 zł. W sprawozdaniu Rb-27 za 2019 r. zmianie uległa pozycja § 0950 w kolumnie należności oraz dochody wykonane. Różnica wynosi 3065,24 zł (składają się na to dwie kwoty 2 907,13 zł oraz 158,11 zł). W sprawozdaniu Rb-28 za 2019 r. zmiana dotyczy zwiększenia wykonania/zaangażowania w § 4300 o kwotę 158,11 zł oraz zwiększenia wykonania/zaangażowania w § 4430 o kwotę 2907,13 zł; dodatkowo w § 4300 uległy zmniejszeniu zobowiązania o kwotę 0,98 zł w związku z zaksięgowaniem do 2019 r. dwóch faktur korygujących po 0,49 zł (było 154 143,64 zł jest 154 142,66 zł).

5. INFORMACJE DODATKOWE

Wystąpienie pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. w części 64 – Główny Urząd Miar zostało wystosowane w dniu 7 kwietnia 2020 r. Prezes GUM nie złożył zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego.

6. ZAŁĄCZNIKI

1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

Oceny wykonania budżetu w części 64 – Główny Urząd Miar dokonano stosując kryteria⁴⁵ stanowiące podstawę konstrukcji wskaźników wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 roku⁴⁶.

| | |
|--|-------------------|
| Dochody (D) ⁴⁷ : | 72 618,3 tys. zł |
| Wydatki (W) ⁴⁸ : | 157 394,9 tys. zł |
| Łączna kwota (G = W): | 157 394,9 tys. zł |
| Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G =$ | 1,0 |
| Nieprawidłowości w wydatkach: | nie stwierdzono |
| Ocena cząstkowa wydatków: | pozytywna |
| Opinia o sprawozdaniach: | pozytywna |
| Ocena ogólna: | pozytywna |

⁴⁵ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁴⁶ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁴⁷ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁴⁸ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich.

2. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

| Lp. | Wyszczególnienie | 2018 | 2019 | | 5:3 | 5:4 |
|-----------------------|--|-----------------|----------------------|-----------------|--------------|--------------|
| | | Wykonanie | Ustawa ¹⁾ | Wykonanie | | |
| | | tys. zł | | | % | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Ogółem, w tym: | | 69 667,6 | 66 874,0 | 72 618,3 | 104,2 | 108,6 |
| 1. | dział 750 – Administracja publiczna | 69 667,6 | 66 874,0 | 72 618,3 | 104,2 | 108,6 |
| 1.1. | rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej | | | | | |
| | § 0830 Wpływy z usług | 4 136,1 | 4 266,0 | 3 916,8 | 94,7 | 91,8 |
| 1.1.1. | § 0620 – Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości | 3 085,0 | 2 800,0 | 1 963,8 | 63,7 | 70,1 |
| | § 0690 – Wpływy z różnych opłat | 1 438,5 | 2 800,0 | 2 207,1 | 153,4 | 78,8 |
| 1.2. | rozdział 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej | 60 716,0 | 56 894,0 | 64 244,2 | 105,8 | 112,9 |
| | § 0690 – Wpływy z różnych opłat | 47 344,0 | 43 779,0 | 51 149,6 | 108,0 | 116,8 |
| | § 0830 – Wpływy z usług | 12 516,6 | 12 883,0 | 12 453,3 | 99,5 | 96,7 |
| | § 0970 – Wpływy z różnych dochodów | 485,6 | 0,0 | 288,5 | 59,4 | - |
| 1.2.1. | § 0750 – Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze | 257,0 | 202,0 | 217,6 | 84,7 | 107,7 |

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa.

3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

| Lp. | Wyszczególnienie | 2018 | 2019 | | | 6:3 | 6:4 | 6:5 |
|----------------|---|------------------|----------------------|--------------------|------------------|--------------|--------------|--------------|
| | | Wykonanie | Ustawa ¹⁾ | Budżet po zmianach | Wykonanie | | | |
| | | tys. zł | | | | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| Ogółem, w tym: | | 164 479,8 | 155 791,0 | 155 804,0 | 155 168,6 | 94,3 | 99,6 | 99,6 |
| 1. | dział 750 – Administracja publiczna | 164 475,8 | 155 787,0 | 155 800,0 | 155 164,6 | 94,3 | 99,6 | 99,6 |
| 1.1. | rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej | 50 055,5 | 51 348,0 | 51 125,7 | 50 495,0 | 100,9 | 98,3 | 98,8 |
| 1.1.1. | § 4020 – Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej | 20 358,0 | 21 095,0 | 21 227,2 | 21 226,9 | 104,3 | 100,6 | 100,0 |
| | § 4300 – Zakup usług pozostałych ²⁾ | 2 614,1 | 0,0 | 0,0 | 3 635,0 | 139,1 | - | - |
| | § 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników | 2 461,1 | 2 008,0 | 2 314,2 | 2 314,2 | 94,0 | 115,2 | 100,0 |
| | § 4040 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne | 1 452,0 | 1 890,0 | 1 546,4 | 1 546,4 | 106,5 | 81,8 | 100,0 |
| | § 6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych | 7 591,7 | 10 096,0 | 8 791,0 | 8 765,9 | 115,5 | 86,8 | 99,7 |
| | § 6050 – Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych | 2 276,0 | 512,0 | 284,8 | 284,5 | 12,5 | 55,6 | 99,9 |
| 1.2. | rozdział 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej | 114 420,3 | 104 439,0 | 104 674,2 | 104 669,6 | 91,5 | 100,2 | 100,0 |
| 1.2.1. | § 4020 – Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej | 59 241,3 | 62 043,0 | 62 430,9 | 62 430,7 | 105,4 | 100,6 | 100,0 |
| | § 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników | 5 978,8 | 6 724,0 | 6 318,0 | 6 317,9 | 105,7 | 94,0 | 100,0 |
| | § 4040 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne | 4 476,6 | 5 275,0 | 4 514,2 | 4 514,1 | 100,8 | 85,6 | 100,0 |
| | § 6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych | 10 906,9 | 5 139,0 | 3 143,7 | 3 141,1 | 28,8 | 61,1 | 99,9 |
| 2. | dział 752 – Obrona narodowa | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |
| 2.1. | rozdział 7521 – Pozostałe wydatki obronne | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |
| 2.1.1. | § 4550 – Szkolenia członków korpusu służby cywilnej | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa.

²⁾ Od 1 stycznia 2016 r. wydatki w tym paragrafie są ujmowane w planie w § 400 – Grupa wydatków bieżących jednostki.

4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

| Lp. | Wyszczególnienie | Wykonanie 2018 | | | Wykonanie 2019 | | | 8:5 |
|-------------|---|--|--------------------------------------|--|--|--------------------------------------|--|--------------|
| | | Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾ | Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾ | Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego | Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾ | Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾ | Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego | |
| | | | | | | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 1. | Ogółem wg statusu zatrudnienia³⁾ w tym: | 1 527 | 94 091,2 | 5 134,9 | 1 506 | 99 220,4 | 5 490,3 | 106,9 |
| | 01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń | 171 | 8 673,3 | 4 226,8 | 169 | 9 326,0 | 4 598,6 | 108,8 |
| | 02 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe | 2 | 327,9 | 13 660,8 | 1 | 190,0 | 15 834,6 | 115,9 |
| | 03 członkowie korpusu służby cywilnej | 1 354 | 85 090,1 | 5 236,9 | 1 336 | 89 704,4 | 5 595,3 | 106,8 |
| 1.1. | dział 750 – Administracja publiczna | 1 527 | 94 091,2 | 5 134,9 | 1 506 | 99 220,4 | 5 490,3 | 106,9 |
| 1.1.1. | rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej status zatrudnienia | 305 | 24 394,6 | 6 665,2 | 304 | 25 957,7 | 7 115,6 | 106,8 |
| | 01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń | 41 | 2 250,6 | 4 574,4 | 38 | 2 611,9 | 5 727,9 | 125,2 |
| | 02 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe | 2 | 327,9 | 13 660,8 | 1 | 190,0 | 15 834,6 | 115,9 |
| | 03 członkowie korpusu służby cywilnej | 262 | 21 816,1 | 6 939,0 | 265 | 23 155,8 | 7 281,7 | 104,9 |
| 1.1.2. | rozdział 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej status zatrudnienia | 1 222 | 69 696,7 | 4 752,9 | 1 202 | 73 262,7 | 5 079,2 | 106,9 |
| | 01 osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń | 130 | 6 422,7 | 4 117,1 | 131 | 6 714,1 | 4 271,0 | 103,7 |
| | 03 członkowie korpusu służby cywilnej | 1 092 | 63 274,0 | 4 828,6 | 1 071 | 66 548,6 | 5 178,1 | 107,2 |

Opracowanie własne na podstawie zweryfikowanych przez NIK danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

¹⁾ załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393), w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

5. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

| Lp. | Wyszczególnienie | 2018 | 2019 | | | 6:3 | 6:4 | 6:5 |
|----------------|---|-------------|----------------------|--------------------|----------------|----------------|-------------|-------------|
| | | Wykonanie | Ustawa ¹⁾ | Budżet po zmianach | Wykonanie | | | |
| | | tys. zł | | | | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| Ogółem, w tym: | | 67,8 | 3 463,0 | 5 030,5 | 2 226,3 | 3 283,6 | 64,3 | 44,3 |
| 1. | dział 750 – Administracja publiczna | 67,8 | 3 463,0 | 5 030,5 | 2 226,3 | 3 283,6 | 64,3 | 44,3 |
| | Program operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020: | 67,8 | 3 463,0 | 3463,0 | 658,8 | 971,7 | 19,0 | 19,0 |
| | § 4007 Wydatki bieżące jednostki | 0,0 | 137,0 | 137,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| | § 4017 – Wynagrodzenia osobowe pracowników | 11,3 | 141,0- | 301,8 | 301,8 | 2 670,8 | 214,0 | 100 |
| 1.1. | § 4027 – Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej | 46,0 | 412,0 | 251,2 | 237,3 | 515,9 | 57,6 | 94,5 |
| | § 4117 – Składki na ubezpieczenie społeczne | 9,1 | 96,0 | 96,0 | 92,2 | 1 013,2 | 96,0- | 96,0 |
| | § 6057– Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych | 0,0 | 2 664,0 | 2 664,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| 1.2. | Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego: | 0,0 | 0,0 | 1 567,5 | 1 567,5 | - | - | 100 |
| | § 6057 – Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych | - | - | 1 567,5 | 1 567,5 | - | - | 100 |

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa.

6. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Rozwoju
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Gospodarki i Rozwoju Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
13. Prezes Głównego Urzędu Miar